

- міське середовище;
- екологічні збори.

З урахуванням сучасних проблем у галузі екологічної освіти пропонується включити до навчального процесу у ВНЗ України фармацевтичної та медичної направленості дисципліну «Екологія» орієнтовно наступного змісту:

Тема 1. Глобальні екологічні проблеми та їх роль у сучасних економічних та політичних тенденціях.

Тема 2. Екологія: історія розвитку та сучасний стан.

Тема 3. Системний підхід, як інструмент рішення сучасних екологічних проблем. Вчення про біосферу. Теорії еволюції біосфери. Екосистеми, біогеохімічні цикли.

Тема 4. Екологічний менеджмент та система стандартів ISO серії 14000.

Тема 5. Структура документації системи екологічного менеджменту (СЕМ). Екологічна політика та програма підприємства.

Тема 6. Екологічна безпека.

Тема 7. Визначення суттєвих екологічних аспектів на промисловому підприємстві. Методи визначення критеріїв значності аспектів.

Тема 8. Порядок проведення робіт з оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС). Документи з ОВНС.

Тема 9. Маркування, як повідомлення про існуючі небезпеки для навколишнього середовища (GHS). Екологічне маркування щодо екологічних аспектів продукції (ISO 14020).

Тема 10. Методологія «життєвого циклу» продукції у контексті впливу на довкілля.

Реалізація в Українських ВНЗ системи екологічної освіти, основаної на міжнародних і зокрема Європейських нормах забезпечить прискорену гармонізацію екологічної політики України з ЄС та створить умови для набуття екологічної відповідальності в суспільстві.

Данькевич О.С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

ЗНАЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Практика для студентів — обов'язкова умова навчання у вищому навчальному закладі. Практика буває ознайомча, навчальна, виробнича, переддипломна. Будь-яка з них надає можливість ознайомитися з майбутньою спеціальністю і усвідомити мету навчання, визначити, які професійні навички необхідно засвоїти. Крім того, в багатьох випадках практика дозволяє студентам ближче познайомитися з майбутнім роботодавцем. Робота буде вимагати від колишнього студента здатності орієнтуватися в стрімкому потоці інформації, вдосконалювати практичні навички, самостійно ставити і вирішувати професійні задачі.

Навчання в вищому навчальному закладі передбачає вміння студентів самостійно працювати, аналітично мислити, узагальнювати, знаходити закономірні зв'язки теорії і практики.

Виробнича практика наряду з ознайомчою практикою є пробою сил майбутнього фахівця, вона підтримує в студентах постійний інтерес до навчання, поглиблює і розширює діапазон знань і вмінь. Чим більше практикант проявляє самостійності під час виробничої практики, тим глибші і надійніші його знання.

Проведення виробничої практики має за мету поглиблене розуміння вузлових питань дисципліни, які мають прикладне або фундаментальне значення в підготовці фармацевта, а також набуття знань та навичок надпрограми обсягу.

Випускники вузів часто скаржаться на недостатню готовність до самостійної роботи в

аптеці, у зв'язку з чим виникає необхідність готувати студентів до практичної діяльності цілеспрямовано, починаючи з молодших курсів, причому під час навчання слід не подавати рішення тих чи інших питань в готовому вигляді, а навчити студентів знаходити їх самостійно. Для цього необхідно використовувати активні способи навчання: ділові ігри, відео-включення у робочий процес аптек, тощо. Такі форми проведення навчального процесу мобілізують студента, формують в ньому почуття відповідальності, зібраності, сприяють кращому засвоєнню знань і практичних умінь і створюють основу для формування в подальшому практичного мислення фахівця. Робота в аптеці в повній мірі мобілізує студентів.

На кафедрі технології ліків НФаУ виробнича практика організована згідно з типовою програмою і передбачає набуття практичних навичок з аптечної технології ліків у виробничих аптеках. Практиканти працюють в аптеках під наглядом уповноваженої особи або досвідченого фармацевта, призначеного наказом по аптеці. Під час роботи студенти самостійно приймають рішення щодо оптимальної технології різних лікарських форм, проводять розрахунки, готують препарати, проводять різні види внутрішньоаптечного контролю, пакування та маркування різних лікарських засобів. Самостійна робота на практиці полягає у прийнятті правильних рішень щодо технології екстемпоральних препаратів, які не вивчалися протягом опанування дисципліни «аптечна технологія ліків», але база теоретичних знань і практичних умінь, опанованих під час лабораторних занять, дозволяють студентам під час практики виконувати обов'язки фармацевта на рівні з іншими працівниками аптеки. Самостійне прийняття рішень і багатократне відпрацювання практичних умінь вчить студентів етапності і послідовності роботи в аптеці, розвитку практичного мислення, дає можливість їм оптимально організувати і контролювати свою роботу на практиці.

Враховуючи, що аптечна технологія ліків є одною з базових дисциплін в підготовці фармацевта і складовою Державної підсумкової атестації, набуття практичних навичок під час виробничої практики є вагомим ключовим моментом, що впливає на формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Черкіс С.Т., Кулиняк І.Я.

Національний університет «Львівська політехніка», Львів, Україна

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗАДОВОЛЕНOSTІ ПРАЦЕЮ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ

sardunia.st@gmail.com

Одним із аспектів забезпечення ефективної діяльності підприємства є усвідомлення, розуміння та практичні дії щодо забезпечення поточних і перспективних очікувань і потреб працівників. Задоволеність працею та трудова мотивація відіграють важливу роль в контексті формування організаційної культури, управління якістю та ефективністю. Якісна і комплексна оцінка задоволеності працею дає можливість приймати ефективні рішення, але потребує володіння своєчасною, достовірною та повною інформацією про стан трудових ресурсів підприємства. Враховуючи, що молоді фахівці можуть стати рушієм інноваційних змін у рамках діяльності підприємства, особливу увагу доцільно приділити оцінюванню рівня задоволеності працею молодих фахівців та формуванню комплексу актуальної мотиваційної системи.

Учені по-різному трактують термін «задоволеність працею», проте, в загальному, можна виділити ключові моменти в розумінні сутності даного поняття:

- емоційна реакція працівника на робочі ситуації та організаційне середовище;
- відповідність очікуваних та реальних факторів задоволеності працею.

У розрізі оцінювання рівня задоволеності працею молодого фахівця необхідно врахувати, що у молодих працівників (до 3-х років стажу) у порівнянні з їх більш досвідченими колегами спостерігаються: висока мотивація досягнення успіху, висока